

MAKİNA İMALATÇILARI BİRLİĞİ

OCAK 2011 BÜLTENİ

2011 YILINA GİRERKEN MAKİNA İMALAT SANAYİİ

Arslan SANIR
Koordinatör
Makina İmalatçıları Birliği

TÜİK, 2010 yılına ait imalat rakamlarını 08 Şubat 2011 tarihinde yayınlamıştır. Yayımlanan bilgilere göre makina imalat sanayii yılın 3. ve 4. çeyreğinde gösterdiği daha hızlı büyüme ile yılın toplamında %32,9 luk bir imalat artışı sağlamış bulunmaktadır. İmalat endeksi bakımından değerlendirme yapıldığında ise son çeyrekte 130,1'e kadar çıkan (2005=100 bazında) endeks yıl ortalamasının 113,5 olmasını ve 2008, 2009 yıllarından daha iyi bir değere ulaşılmasını sağlamış, en yüksek olduğu 2007 yılındaki 115,6 değerine yaklaşmıştır. Son 5 yılda gerçekleşen imalat, ihracat ve ithalat rakamları aşağıdaki tabloda verilmektedir.

	2006	2007	2008	2009	2010 Th
MAKİNA SATIŞI (1)	30.696.861	33.550.824	31.095.182	23.525.692	31.267.400
Değişim %	13,85	9,30	-7,32	-24,34	32,91
MAKİNA İMALATI (1)	20.114.150	21.361.227	20.335.588	15.679.000	20.837.400
Değişim %	13,80	6,20	-4,80	-22,90	32,90
MAKİNA İHRACATI (2)	5.657.998	7.911.397	9.407.063	7.459.801	8.550.000
Değişim %	26,43	39,83	18,91	-20,70	14,61
MAKİNA İTHALATI (2)	16.240.709	20.100.994	20.166.657	15.306.493	18.980.000
Değişim %	18,00	23,77	0,33	-24,10	24,00

841821, 841829, 8469-8473 hariç 84 gurubu

Yurt dışı ve yurt içindeki beklentiler, 2011 yılının 2010 yılından daha iyi olacağı yönündedir. Ancak bu iyileşmenin ne ölçüde olacağı konusunda sağlıklı bir tahminde bulunmak için biraz erken olduğu ifade edilmektedir. Buna rağmen, son aylarda döviz kurunun rekabet gücüne olumsuz etkisinin nispeten azalması ve bundan sonrasında döviz kurunun düşmemesi halinde 2011 yılında imalat ve ihracatın her ikisinin de %20'ler düzeyinde artabileceği tahmin edilmektedir. OAİB verilerine göre Ocak ayında toplam makina ihracatı %24,7 gibi daha yüksek oranda bir artış göstermiştir. 2010 yılı ihracatında Almanya ilk sırada yer alırken, bu ülkeyi İran, ABD, Irak ve İngiltere izlemektedir. Makina ihracatında 741,8 milyon dolar ile önemli payı olan inşaat makinası ihracatında ise gene Almanya ilk sırada yer almakta, İran, Libya, Cezayir ve İngiltere bu ülkeyi takip etmektedir.

Burada bir hususu da dikkate almak gerekmektedir. Büyük ölçekli, markalaşmış makina imalatçılarındaki imalat ve ihracat artışının ortalamasının üzerinde olduğu, tasarımlarını geliştiremeyen, yeni modelleri programa alamayan ve mali imkanları sınırlı, çoğu küçük ölçekli firmalarda sıkıntılarının devam ettiği, hatta kesin sayılı bilinmemekle birlikte bazı makina imalatçılarındaki da imalata ara verdikleri gözlenmektedir.

TÜİK verilerine baktığımız zaman ilginç bir durum ortaya çıkmaktadır. 2010 yılında imalat sanayiinin genelinde, 12 aylık ortalamalara göre fiyat artışı %6,02 olmuştur. Makina imalatı sektöründe ise ortalama fiyatlar artmak yerine -%1,38 azalmıştır. Bu arada sektörün en önemli girdisi olan ana metal sanayinde ise aynı dönemde %18'lik bir artış olmuştur. Azalmasına rağmen enflasyon ve işçilik maliyetlerindeki artış dikkate alındığında, girdi fiyatları artarken satış fiyatının az da olsa düşmesi, sektörün yaşadığı sıkıntıyı ve rekabet edebilmek için katlandığı fedakarlığı açıklamaktadır. Büyük ölçekli firmalar, verimliliği artırıp, çeşitli giderlerden tasarruf ederek, çok düşük kar marjları ile çalışabilirken, bazı küçük firmaların yapısı bu yükü kaldıramadığından, belirtildiği gibi bu imalat konusundan çekilmelerine neden olmuştur.

2009 yılında ortalama 1,557 TL olan döviz kurunun 2010 yılında 1,509'a ve EURO'nun ise 2,16'dan 2,00'a gerilemesi, pazarda ithal makinaların baskısını artırmış ve ithalatın %24 gibi önemli bir artış sağlamasına da neden olmuştur. Konuya sadece ithalatın artması olarak bakmamak gerekmektedir. Yerli makina fiyatlarının artırılamaması, hatta az da olsa azalması, döviz kurundaki olumsuz gelişmelerle önemli ilişki içindedir. Tüm bu olumsuzluklar imalatçıları etkilerken bünyeleri çok güçlü olmayan küçük ölçekli imalatçıları daha da fazla zorlamıştır.

Komşu ve yakın ülkelerde son dönemde yaşanan politik sıkıntılar devam ettiği takdirde bu pazarlara ihracatta bir miktar azalma olabilecektir. Ancak bu ülkelerde makina pazarının nispeten küçük olması, kayıpların sınırlı kalmasını sağlayabilecektir. Avrupa ülkelerinde yatırım eğiliminin artacağı ve makina talebini olumlu etkileyeceği beklentisi güçlenmektedir. Son yıllarda firmalarımızın yeni ve potansiyel vadeden; Rusya, Polonya, Romanya gibi pazarlara daha fazla önem vermeleri, hatta Brezilya, Meksika, Hindistan gibi oldukça uzak ülkelere yönelmeleri gelecek yıllar için daha iyimser olunmasını sağlamaktadır.

Müteahhitlik sektörünün yurt dışında etkinliğini artırması, bu kuruluşların aldıkları taahhütlerin gerçekleştirilmesinde Türk makinası kullanımını artırmakta oluşları makina imalatımızı da olumlu etkilemektedir. Kanımızca inşaat makinaları sektörü önümüzdeki yıllarda, gerek yurt içinde, gerekse ihracatta çok daha iyi bir konuma gelebilecektir.

ABD'YE MAKİNA İHRACATINDA GÜMRÜK VERGİSİ UYGULAMASI

Bazı üyelerimizin, 31.12.2010 tarihinden önce ABD'ye ihraç ettikleri presler için gümrük vergisi alınmaz iken 01.01.2011 tarihinden sonra gönderilen tezgahlardan %4,4 oranında vergi tahsil edildiğini bildirmeleri üzerine konu araştırılmıştır.

Washington Büyük Elçiliğimiz Ticaret Müşavirliği ile temasa geçilmiş olup, Sayın Müşavirimiz şu bilgileri aktarmıştır: *"Amerikan pazarına gümrük vergisiz giriş imkanı veren Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi (GTS) programının süresi 31.12.2010 tarihinde sona ermiştir. Bu nedenle GTS kapsamında Türkiye'den ABD'ye ihraç edilen ürünler 01.01.2011 tarihinden itibaren normal gümrük vergisine tabi tutulmaktadır. ABD Kongresi'nin programın süresini uzatıp uzatmayacağı henüz belli değildir"*.

Makina ihracatı çok küçük marjlar ile gerçekleştirilmektedir. Bu nedenle %4,4 ihmal edilebilir bir maliyet artışı olmayıp, rekabeti de etkileyebilecektir. Bu ülkeye ihracat yapan firmaların, bu değişikliği dikkate almaları, söz konusu anlaşma süresinin uzatılması için de hükümetimizin her türlü imkanı kullanması gerekmektedir.